

Barne- og familiedepartementet

Oslo 17.02.23

Høringsinnspill fra Norsk Fosterhjemsforening til forskrift om fosterhjem og forskrift om Bufetat sin saksbehandling ved tilbud om barnevernstiltak til kommunen

Takk for muligheten til å gi høringsinnspill. Norsk Fosterhjemsforening har rundt 3000 fosterfamilier som medlemmer.

Alle våre innspill er begrunnet i forhold som direkte eller indirekte er av betydning for at barn får utviklingsstøttene omsorg, rett rehabilitering, og stabilitet i fosterhjemmet.

Vi starter i punkt I. med innspill til forslaget om Forskrift om fosterhjem, i punkt II. gir vi innspill til Forskrift om Bufetat sin saksbehandling ved tilbud om barnevernstiltak til kommunen.

I. Forskrift om fosterhjem

Vi vil først trekke frem noen overordnede synspunkter i pkt 1 -3 dernest gir vi konkrete innspill til utkast til forskrift om fosterhjem jf. pkt 4.

1. Overordnede synspunkter til regulering av fosterhjemsfeltet

Fosterhjem er bærebjelken i barnevernet. 9 av 10 barn som ikke kan bo hos sine foreldre flyttes til fosterhjem. Fosterhjemsfeltet er imidlertid preget av liten grad av rettsikkerhet for barn og fosterforeldre. De særskilte hensyn som må ivaretas for ivaretagelse av barnets rettigheter og sette fosterhjem i stand til å utføre omsorgs- og rehabiliteringsoppdraget er enten ikke regulert, eller ikke gitt et effektivt rettsvern. Barnekonvensjon, retningslinjer for alternativ omsorg, grunnloven oppstiller krav som må ivaretas i regelverket. I dag er det som hovedregel ikke klageadgang eller overprøvningsmulighet av barneverntjenestens avgjørelser på fosterhjemsfeltet.

Vår årlige fosterhjemsundersøkelse gir systematisert brukerkunnskap. Her gis svar på tiltak for å bedre rekruttering, bedret rettsikkerhet og tiltak for å unngå flyttinger. Undersøkelsen

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

gir stor kunnskap om behov på fosterhjemsfeltet – som er ett av de mest kompliserte områder av barnevernet. Det er behov for utvikling av rettigheter på fosterhjemsfeltet.

Utkastet til fosterhjemsforskrift bør i betydelig grad bygges ut til å sikre ivaretagelse av fosterbarnets rettssikkerhet i forvaltningens avgjørelser på fosterhjemsfeltet slik at man får over prøvet om disse er til barnets beste. Man må gi forutsigbare rammebetingelser for fosterhjemmene ved å gi dem rettigheter forankret i lov og forskrift.

2. Overordnet til utkastet til forskrift om fosterhjem – hva er bra, og hva mangler

Utkast til forskrift viderefører i hovedsak dagens regulering av fosterhjemsfeltet, og oppdaterer i forhold til ny barnevernslov. Det er bra at man flere steder løfter punkter i fosterhjemsavtalen inn i forskrift, hvor det mer naturlig hører hjemme.

Vi savner at utkast til forskrift fremhever *barneverntjenestens* grunnleggende ansvar for å sette fosterforeldre i stand til å utøve omsorgsopdraget. Det mangler regler i utkastet som setter fosterforeldre bedre i stand til å utøve det daglige ansvar for barnet. Det gjør at regelverket må suppleres. Vi har kommet med en rekke forslag i høringsinnspillet på forhold som bør med i rettslig regulering av fosterhjemsfeltet.

Forslag til forskrift har et søkelys på regulering av fosterforeldres *forpliktelser*. Fosterforeldres *rettigheter* er imidlertid i liten grad regulert. Det er fortsatt en privatrettslig avtale – fosterhjemsavtalen som er basis for regulering av dette, og uten klageadgang på avgjørelsene. Man er dermed prisgitt den enkelte kommune og deres praksis uten påvirkningsmulighet. **Hjemmel i barnevernloven for å lage fosterhjemsforskriften gir eksplisitt adgang til regulering av rettigheter. Denne adgang må benyttes.**

Det er viktig at forskriften er forståelig og mest mulig komplett, slik at den gir støtte for unge saksbehandlere, og fosterhjem, og andre som skal forstå regulering av fosterhjemsfeltet. Enkelte steder anser vi det blir utydelig hva som er gjeldende rett, jf. kommentar til §12.

Forskriften går over fra å benytte begrepet «fosterhjemmet» og i stedet benytte «fosterfamilien» for å presisere at oppfølgingen gjelder hele fosterfamilien. Dette støtter vi.

3. Overordnede rettssikkerhetshensyn som må ivaretas i forskrift og øvrig regulering av fosterhjemsfeltet for å ivareta barn i fosterhjem

- *Barnets rett til et familieliv i fosterfamilien må reguleres i forskrift.*
Hva betyr det helt konkret at barnet kan ha en slik rett til familieliv? Det er naturlig å ta utgangspunkt i rettigheter barn har når de bor i sin biologiske familie. Det må gå klart frem av regelverket som må operasjonalisere denne rettigheten til konkrete rettigheter for barnet og plikter for barneverntjenesten.
- *Barn i fosterhjem har behov for at fosterforeldre kan stå på for dem og deres sak, og ha parts og klagerettigheter.* Denne retten har barn som bor med sine foreldre. I dag har imidlertid fosterforeldre ikke rett til å påklage offentlige avgjørelser som ikke ivaretar barnets beste. De har heller ikke rett til innsyn og kontradiksjon. Dette til tross for at det er fosterforeldre som bor med barnet 24/7, og kjenner barnet godt. **En risikerer derved at barnets sak ikke blir godt nok opplyst og barnets beste ikke ivaretatt.** Det kan gjelde avgjørelser i barnets barnevernssak eller andre offentlige avgjørelser. Fosterforeldre har ingen rett til å delta under samtaleprosess.
- *De avgjørelser barnevernet treffer som gjelder oppfølging og tiltak i fosterhjemmet må anses som enkeltvedtak iht forvaltningsloven, i det barneverntjenesten da utøver offentlig myndighet.* I dag er det imidlertid ikke overprøving av disse viktige forvaltningsavgjørelsene, av stor betydning for hjemmets stabilitet og barnets behov. Dette fordi staten velger å la en *privatretslig avtale* (fosterhjemsavtalen) uten *klageadgang* være det rettslige grunnlaget. Til sammenligning, dersom det gjelder hjelpetiltak til barn der barnet bor hos sine foreldre, er dette å anse som enkeltvedtak som foreldrene kan påklage. Hva gjør at barn i fosterhjem skal komme mye dårligere ut? Etter fosterhjemsavtalen har barneverntjenesten en vidtgående ensidig endringsadgang av vesentlige sider av fosterhjemsoppdraget, uten klageadgang.
- *Dagens regelverk i annen lovgivning er ikke tilstrekkelig harmonisert til å ivareta barn i fosterhjem.* Barn i fosterhjem diskrimineres derved i forhold til barn som bor hos sine foreldre. Barn i fosterhjem har eksempelvis i dag problemer med tilgang til Helse Norge, med rett til pass, med å få bank id, og bankkonto og signatur fra Lånekassen mm. De har ikke krav på samme fastlege som fosterforeldres egne barn. De barn med fosterforeldre som er uføretrygdet eller på sykepenger, opplever at fosterforeldre får avkortning i trygdeytelsen som følge av at de har påtatt seg fosterhjemsoppdraget.
- *Barneverntjenesten har stor makt til å flytte et fosterbarn ut av fosterhjemmet. Det er ingen automatisk overprøving av slike vedtak, slik det er når et barn flyttes ut av foreldrehjemmet.* Dette til tross for at utflytting fra fosterhjemmet kan være særdeles

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

inngrepene for barnet, og fosterhjem. En slik makt ubalanse medfører at en del fosterforeldre opplever å ligge lavt i terrenget, der de er uenig med barneverntjenesten om barnets behov, av frykt for barneverntjenesten og mulige flyttevedtak.

- Barn i fosterhjem har ingen rett til tiltak som trykker plasseringen der det er samarbeidsvansker mellom barneverntjenesten og fosterhjemmet. Det kan være meglings tiltak, klageordninger, bytte av saksbehandler eller bytte av omsorgskommune.
- Fosterforeldre, som ivaretar den daglige omsorgen i foreldrenes sted, har ingen rettighetsfestet medvirkningsadgang på beslutninger barnevernets treffer i barnets sak.
- *Den svake rettsstilling barnets omsorgsgivere har, svekker fosterbarnets rettsikkerhet og stabiliteten i fosterhjemmet.* Fosterforeldre har i dag ingen rettigheter i den posisjonen de tar på seg ved å være fosterhjem. De anses rettslig sett som *en frilanser* og ikke en arbeidstaker med rettigheter og vern som arbeidstakere har.
- *Barn bør ha et rettskrav på spesialiserte tiltak når de har omfattende behov.* Forskriften angir ulike kategorier fosterhjem. I dag kan et barn med store behov like gjerne plasseres i et ordinært fosterhjem, som i et spesialisert tiltak. Vi savner en regulering av dette som sikrer barnet rett tiltak til rett tid.

4. Konkrete innspill til de enkelte bestemmelser i utkast til forskrift om fosterhjem

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

Overordnet:

Det er bra at man har fått inn en formålsbestemmelse i forskriften. Den blir retningsgivende for barneverntjenestens arbeid. Vi er enig i formålsbestemmelsen, men ønsker endringer og suppleringer til denne. Det er bra at man har en tydelig angivelse av virkeområde for forskriften.

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å gi barn i fosterhjem et trygt og godt hjem med forsvarlig omsorg, at barnet blir behandlet hensynsfullt og med respekt for sin integritet, og å bidra til at barnet får ivaretatt sine rettigheter i samsvar med barnevernsloven.

Forskriften skal bidra til at fosterforeldrene settes i stand til å utøve sitt ansvar for barnet.

Innspill:

Første setning: føy til «stabilt» slik at det lyder.. «gi barn i fosterhjem et trygt, godt og *stabilt* hjem»

At fosterhjemmet er stabilt er viktig for fosterbarnet som ellers risikerer å måtte flytte.

Andre ledd: forslag til supplerings «Forskriften skal bidra til *at barneverntjenesten* setter fosterforeldrene i stand til å utøve sitt *omsorgs*ansvar for barnet. «

Dette er begrunnet i å få enda tydeligere frem *barneverntjenestens grunnleggende ansvar*.

Vi foreslår at § 1 suppleres med følgende setning:

«Barneverntjenesten skal sikre at barnets rett til familieliv i fosterfamilien ivaretas».

Vi ser i en rekke saker at spørsmål knyttet til fosterhjemsavtalen og oppfølging, ikke synes å vektlegge at en god del barn faktisk har sitt familieliv i fosterfamilien, og dermed har sterke rettigheter som må ivaretas i barneverntjenestens oppfølging. Det må konkret angis hva en rett til familieliv betyr for barnet.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder ved opphold i private hjem som ivaretar omsorgen for barn på grunnlag av vedtak etter barnevernsloven, jf. barnevernsloven § 9-1. Dette inkluderer ordinære fosterhjem, spesialiserte fosterhjem, hjem som tar imot barn på kort varsel som følge av en akuttsituasjon, og fosterhjem med særlige forutsetninger.

For fosterhjem med særlige forutsetninger gjelder ikke forskriftens § 6 og §§ 16-19. Øvrige bestemmelser gjelder så langt de passer.

Innspill:

Vi foreslår at man i forskriften kaller *ordinære* fosterhjem for kommunale fosterhjem og *spesialiserte* fosterhjem for statlige fosterhjem.

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Til betegnelsen ordinære fosterhjem bør det gå frem at slekt og nettverk er inkludert i denne betegnelsen Det bør vises til relevant lovhjemmel mht fosterhjem med særskilte forutsetninger, som er barnevernsloven 6-3.

Vi foreslår en ny paragraf i forskriften:

«§ X Saksbehandling

Barneverntjenesten skal i alle avgjørelser av betydning for barn, herunder avgjørelser og tiltak i fosterhjemmet og oppfølging av fosterhjemsavtalen, legge hensynet til barnets beste til grunn.

Avgjørelser barneverntjenesten treffer som er å anse som enkeltvedtak iht forvaltningsloven § 2 skal følge saksbehandlings reglene i forvaltningsloven. Statsforvalter er klageinstans med unntak av avgjørelser iht § 12. .

Fosterforeldre har partsrettigheter i alle avgjørelser.

Barneverntjenesten skal dokumentere sine vurderinger. Alle dokumenter i saken skal fosterforeldre ha innsynsrett i.»

Begrunnelse: Forslag i første avsnitt er viktig fordi i oppfølgingen av fosterhjemsavtalen, og tilleggsavtaler til denne, kan andre hensyn enn barnets beste bli førende, som økonomiske og administrative hensyn i kommunen.

Annet avsnitt er viktig fordi departementet har konstatert at avgjørelser iht fosterhjemsavtalen er å anse som offentlig myndighetsutøvelse. En konsekvens av dette er forvaltningsloven kommer til anvendelse. Det er viktig at avgjørelsene utføres med de rettsikkerhetsgarantier som følger av forvaltningsloven og som gjelder forvaltningsvedtak ellers. Det må være adgang til å påklage avgjørelsene, og ikke som i dag at det ikke er klageadgang på disse.

§ 3 Samarbeid

Barneverntjenesten og fosterforeldrene skal samarbeide om å gi barn i fosterhjem et trygt og godt hjem med forsvarlig omsorg.

Fosterforeldrene skal så langt som mulig samarbeide med foreldrene og andre som skal ha samvær og kontakt med barnet. Fosterforeldrene skal også samarbeide med tjenesteytere som skal bistå barnet og fosterforeldrene.

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Innspill:

Regelen bør suppleres slik at det går frem at *barneverntjenesten* har ansvar for å ivareta et godt samarbeid, og hvilket krav barneverntjenesten da må innfri må komme frem.

Vi foreslår følgende suppleringslik slik at det i første ledd føyes til:

«I alle avgjørelser barneverntjenesten treffer av betydning for barnet og fosterhjemsoppdraget har fosterforeldre en medvirkningsrett. «

Begrunnelse: Flere fosterforeldre kan fortelle at de ikke opplever å bli anerkjent som en viktig samarbeidspartner i oppfølgingen rundt barnet, og ikke får medvirke i avgjørelser. Dette til tross for at de har omsorgen 24/7 og ofte kjenner barnet best. Et samarbeid forutsetter en medvirkningsrett, og dette må komme tydelig frem i forskriften.

Følgende setning bør føyes til:

«Ved vansker i samarbeidet mellom barneverntjenesten og fosterhjemmet, kan fosterforeldre kreve at det settes inn eksterne tiltak for å løse konflikten. «

Begrunnelse: Mange fosterforeldre forteller at det kan oppstå vansker i samarbeidet, og at de da ikke har noen å henvende seg til for å få hjelp. Barn i fosterhjem bør sikres at det ikke mister fosterhjemmet sitt fordi det ikke er noen rett til hjelp ved samarbeidsvansker og ingen klageordning. Det er behov for en meglingsinstans og klageinstans. Derved vil man skape mer balanse i forholdet mellom barneverntjenestens store makt, og fosterhjemmet og barnet, som i dag ikke har noen rettigheter ved avgjørelser fra barneverntjenestens side som ikke er til barnets beste. Det er spesielt viktig når det er så stort økonomisk press på kommunene, og økonomiske hensyn kan gå foran hensynet til barnets beste.

Andre ledd første setning:

Det bør gå frem at barneverntjenesten skal tilrettelegge for slikt samarbeid som fosterforeldre skal ha med foreldre og andre, der slikt samarbeid er mulig, og støtte opp om dette samarbeidet underveis.

Til andre ledd siste setning:

Det bør gå frem at andre tjenesteytere også skal samarbeide med fosterforeldre og at barneverntjenesten tilrettelegger og følger opp slikt samarbeid. Fosterforeldre kan oppleve at de ikke blir innlemmet i et slikt samarbeid fordi de «bare» er å anse som fosterforeldre ...

Norsk Fosterhjemforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemforening.no

Kapittel 2 Valg og godkjenning av fosterhjem

Vi støtter forslaget, men har noen kommentarer og innspill enkelte steder.

§ 4 Krav til fosterforeldre

Fosterforeldre skal ha særlig evne, tid og overskudd til å gi barn et trygt og godt hjem, jf. barnevernsloven § 9-3.

Fosterforeldre skal legge frem uttømmende og utvidet politiattest, jf. barnevernsloven § 12-11 fjerde ledd og forskrift om politiattest i barnevernet § 3.

Fosterforeldre skal gjennomføre grunnleggende opplæring, jf. barnevernsloven § 16-3 tredje ledd a. Opplæringen skal være i tråd med nasjonale faglige anbefalinger.

§ 5 Valg av fosterhjem til det enkelte barn

Barnevernstjenesten i omsorgskommunen skal velge et fosterhjem som er egnet til å ivareta det enkelte barns behov, jf. barnevernsloven § 9-5, og legge avgjørende vekt på hensynet til barnets beste. Barnevernstjenesten skal i sin vurdering ta hensyn til barnets etniske, kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn. Barnet skal få forståelig informasjon og gis anledning til å medvirke ved valg av fosterhjem, jf. barnevernsloven § 1-4.

Fosterforeldrene skal ha de nødvendige forutsetninger for å ivareta det enkelte barns særlige behov. Når barnevernstjenesten vurderer dette, må de se hen til:

- a. Barnets egenart*
- b. Barnets behov for å opprettholde kontakt med familie, nettverk og nærmiljø*
- c. Formålet med fosterhjemstiltaket og forventet varighet*
- d. Fosterforeldrenes omsorgs- og samarbeidsevner*
- e. Fosterforeldrenes familie- og livssituasjon, herunder alder, helse, økonomi, bolig og sosialt nettverk*

Barnevernstjenesten skal innhente opplysninger om fosterforeldrenes helsetilstand.

Barnevernstjenestens vurdering av om noen i barnets familie eller nære nettverk kan velges som fosterhjem, jf. barnevernsloven § 9-4, skal dokumenteres.

Ved valg av fosterhjem utenfor omsorgskommunen skal barnevernstjenesten undersøke om fosterhjemskommunen har informasjon om fosterhjemmet.

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Barnevernstjenesten skal informere barnets foreldre om mulig valg av fosterhjem. Barnets foreldre har rett til å uttale seg om valg av fosterhjem. Foreldrenes mening skal tas med i barnevernstjenestens vurdering.

Når det gjelder fosterhjem med særlige forutsetninger, jf. barnevernsloven § 6-3, ivaretar Bufetat det ansvar som følger av første til tredje ledd.

Innspill:

Andre ledd pkt a foreslår vi flg supplerings: barnets egenart og omsorgsbehov
Pkt d: fosterforeldrenes omsorgs- og samarbeidsevner og deres øvrige omsorgsoppgaver

§ 6 Omsorgskommunens godkjenning av fosterhjem

Barnevernstjenesten i omsorgskommunen skal godkjenne fosterhjemmet før barnet flytter inn, med mindre godkjenning ikke lar seg gjennomføre i en akuttsituasjon. Fosterhjemmet skal i slike tilfeller godkjennes så snart som mulig etter at barnet har flyttet inn. Fosterhjemmet kan bare godkjennes dersom omsorgskommunen har undersøkt fosterhjemmet og funnet at fosterforeldrene oppfyller de generelle kravene i § 4, og at fosterhjemmet har de nødvendige forutsetninger for å ivareta barnets behov, jf. § 5.

Ved godkjenning av fosterhjem utenfor omsorgskommunen, skal barnevernstjenesten informere fosterhjems kommunen.

Innspill: Det er uheldig at ikke fosterhjems kommunen kan få overført ansvar til å godkjenne fosterhjemmet, men at det alltid skal være omsorgskommunen. Vi har eksempel på tilfeller hvor for eksempel foreldre er skeptiske til omsorgskommunen som har kjørt sak i nemnda, og som godkjenner fosterhjemmet, mens foreldre er skeptiske og hadde fått mer tillit om det var fosterhjems kommunen som godkjente fosterhjemmet.

§ 7 Inngåelse av fosterhjemsavtale

Omsorgskommunen skal bruke mal for fosterhjemsavtale når det skal inngås avtale mellom fosterforeldrene og barnevernstjenesten etter vedtak om omsorgsovertakelse, jf. barnevernsloven § 9-7. I andre tilfeller skal malen benyttes så langt den passer.

Avtalen skal om mulig inngås før barnet flytter inn i fosterhjemmet. Barnevernstjenesten og fosterforeldrene skal gjennomgå avtalen minimum en gang i året og foreta eventuelle endringer.

Innspill:

Overordnet: Det er stort behov for å endre bestemmelser i fosterhjemsavtalen. Flere bestemmelser ivaretar ikke hensyn til barnets beste.

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Departementet sier i høringsnotatet at de skal endre fosterhjemsavtalen.

Norsk Fosterhjemsforening er vel å anse som part i avtalen og blir dermed trukket med? Vi ønsker å bidra inn i arbeidet slik at denne ivaretar barn og fosterhjems behov best mulig.

Vi peker på følgende anmodningsvedtak Stortinget fattet i 2015/ 2016 **og kan ikke se at dette er fulgt opp av regjeringen:**

«Vedtak 749

Stortinget ber regjeringen om en full gjennomgang av fosterhjemskontraktene, og komme med en løsning som gir større forutsigbarhet enn i dag, herunder bedre rettigheter for fosterforeldrene»

Det bør gå frem av denne paragraf eller en tilgrensende paragraf hvilke rettigheter fosterforeldre skal ha, som tar på seg et fosterhjemsoppdrag, slik at man ivaretar anmodningsvedtaket. Fosterhjemsstrategiens økonomiske rammevilkår må gjøres til konkrete rettigheter for de som tar på seg et fosterhjemsoppdrag og ikke kun som i dag, anbefalinger til kommunene. Dette er av betydning for barnets rettsstilling, at deres omsorgsgivere har rettighetsfestede ordninger.

Det må gå frem at fosterforeldre under utøving av omsorgsoppdraget ikke skal lide økonomiske tap når de tar på seg fosterhjemsoppdraget.

Man må ha rett til fri rettshjelp ved uenighet med barneverntjenesten.

Første ledd:

Inntil det foreligger en ny endret fosterhjemsavtale som bedre ivaretar barnet og fosterhjemmet, bør det ikke være obligatorisk å benytte dagens fosterhjemsavtale. Denne ivaretar i dag ikke balansen i forholdet mellom fosterforeldre og barneverntjeneste, og gir barneverntjenesten en ensidig og stor endringsadgang mht vesentlige endringer. Dersom man legger til grunn at avgjørelser barneverntjenesten treffer mht fosterhjemskontraktene er utøving av offentlig myndighet, vil en rekke avgjørelser være å anse som enkeltvedtak. Den ensidige endringsadgangen barneverntjenesten har iht dagens fosterhjemsavtale er ikke i samsvar med endringsadgang for enkeltvedtak, som gir en langt mer begrenset endringsadgang.

I stedet for begrepet «mal for fosterhjemsavtale» bør man kalle det ved det vanlige begrep; nemlig *standardkontrakt*. Ved andre tilfeller enn omsorgsovertagelser skal denne benyttes *så langt den passer*, men hva betyr dette? Det er behov for en særlig regulering av dette i det frivillige plasseringer innebærer behov for særskilte løsninger.

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Merk at avtale om forsterkninger og tiltak inn i fosterhjemmet, samt lønn til fosterhjemmet i dag reguleres i et eget vedlegg til fosterhjemsavtalen, i en arbeidsavtale/ forsterkningsavtale. Denne har gjerne en annen løpetid enn selve fosterhjemsavtalen. Vi ser i en rekke tilfeller at fosterforeldre og barneverntjeneste ikke er enig i endringer i arbeidsavtalen. Dette må ikke medføre at fosterhjemsforholdet sies opp. Vi etterlyser tiltak.

Norsk Fosterhjemsforening har laget en egen sjekklister for å ivareta punkter som må inn i en slik avtale for å ivareta fosterhjemmets stabilitet. [Sjekklister fosterhjemsavtale - Norsk Fosterhjemsforening](#) Disse rettighetene bør tas inn som en rettighet i fosterhjemsforskriften, og ikke noen fosterforeldre må forhandle seg frem til. Vi anser at fosterforeldre som er frikjøpt må sikres og gis vern som om de var arbeidstakere.

Annet ledd:

Fjern «om mulig». Det er meget viktig at avtalen gjennomgås og inngås **før** barnet flytter inn i fosterhjemmet. Fosterhjemmet må på forhånd vite hva de går inn i og kunne påvirke sin situasjon og fosterhjemmets stabilitet.

Kapittel 3 Oppfølging av barn i fosterhjem og av fosterfamilien

Det er bra at man har delt oppfølgingsansvaret i to separate bestemmelser.

§ 8 Oppfølging av barnet

Barnevernstjenesten skal følge opp det enkelte barns situasjon i fosterhjemmet. Ansvaret gjelder alle barn som bor i fosterhjem.

Oppfølgingen av barnet skal være helhetlig og tilpasset barnets behov, og ta utgangspunkt i barnevernstjenestens plan for oppfølging av barnet, jf. barnevernslovens kapittel 8. Barnevernstjenesten må ha regelmessig kontakt med barnet, og tett kontakt hvis barnets situasjon tilsier det. Barnet skal få medvirke ved valg av kommunikasjonsform og hyppighet i kontakt med barnevernstjenesten. Barnevernstjenesten må også ha tett kontakt med fosterhjemmet for å kunne følge opp barnet.

Hvert barn i fosterhjem skal ha en kontaktperson i barnevernstjenesten. Kontaktpersonen skal aktivt arbeide for å etablere og opprettholde en god relasjon til barnet, og ha kunnskap om barnets sak.

Barnevernstjenesten skal dokumentere oppfølgingen av barnet og sine vurderinger av om barnet får hjelp og omsorg.

Innspill:

Det er bra at det står at barneverntjenesten skal ha tett kontakt med fosterhjemmet for å kunne følge opp barnet, og at tett kontakt med barnet hvis situasjonen tilsier det.

Til 4. ledd: Vi ønsker en regel hvor barneverntjenesten innhenter og dokumenterer fosterforeldrenes vurdering av barnets behov og krav og forventning til barneverntjenestens oppfølging. Dette er det vanlig å innhente hos barn som bor med sine foreldre, og tilsvarende rolle må gis fosterforeldre når de er satt til å utøve den daglige omsorgen. Fosterforeldre skal ha innsyn i barneverntjenestens dokumentasjon.

Vi etterlyser en regel som gir barneverntjenesten plikt til å koordinere kontakt og samarbeid i forhold til andre offentlige instanser barnet skal få oppfølging fra.

Det bør komme frem av bestemmelsen at barneverntjenesten skal sørge for oppnevning av tillitsperson til barnet.

§ 9 Oppfølging av fosterfamilien

Barnevernstjenesten har ansvar for å følge opp fosterfamilien, så lenge barnet er i fosterhjemmet, jf. barnevernsloven § 9-6 annet ledd.

Barnevernstjenestens oppfølging av fosterfamilien skal være helhetlig og tilpasset fosterfamiliens behov. Barnevernstjenesten skal gi nødvendig råd, veiledning og støtte til fosterforeldrene og fosterforeldrenes egne barn. Barnevernstjenesten må jevnlig vurdere om det er behov for økonomiske, praktiske eller faglige virkemidler.

Barnevernstjenesten skal lage en plan for oppfølging av fosterfamilien. Planen skal endres ved behov, i samarbeid med fosterforeldrene.

Barne-, ungdoms- og familieetaten har ansvar for å følge opp hjem som etaten tilbyr etter barnevernsloven § 16-3 annet ledd bokstav a og c, jf. barnevernsloven § 9-6 annet ledd annet punktum. Bufetat må gi nødvendig informasjon til omsorgskommunen, som har ansvaret for å følge opp barnet, jf. § 8.

Innspill:

Det er bra at regelen ivaretar fosterforeldrenes egen barn.

Første ledd siste setning: det må gå frem at barneverntjenesten skal legge stor vekt på fosterforeldrenes syn.

Annet ledd første setning: det må gå frem at planen skal lages i samarbeid med fosterforeldre og barna i fosterfamilien. Endring bør skje likedan.

Det bør gå frem at oppfølging av fosterfamilien må dokumenteres, slik regel er for oppfølging av barnet i § 8, med innsynsrett for fosterforeldre.

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

§ 10 Oppfølgingsbesøk

Barnevernstjenesten skal besøke fosterhjemmet så ofte som nødvendig for å kunne ivareta sitt ansvar etter §§ 8 og 9, men minimum fire ganger i året.

Barnevernstjenesten skal legge til rette for at barnet fritt kan uttale seg om alle sider ved oppholdet i fosterhjemmet, og gi barnet informasjon om hvordan opplysninger fra barnet kan bli benyttet.

Dersom barnevernstjenesten vurderer forholdene i fosterhjemmet som gode, og barnet har bodd i fosterhjemmet i mer enn to år, kan barnevernstjenesten vedta å redusere antall besøk til minimum to ganger i året. Barnevernstjenesten skal legge til rette for at barnet fritt får gi uttrykk for sine meninger, før antall besøk reduseres, jf. barnevernsloven § 1-4.

Bestemmelsen gjelder tilsvarende for Barne-, ungdoms- og familieetaten for å ivareta sitt ansvar etter § 9 fjerde ledd.

Innspill:

Tredje avsnitt: antall oppfølgingsbesøk må ikke reduseres uten at også fosterforeldrene har fått uttale seg om dette er greit. Oppfølgingsbesøk skal også være en hjelp i oppfølgingen av fosterhjemmet. Det må gå frem at barneverntjenesten skal dokumentere oppfølgingsbesøk og vurdering rundt dette.

For øvrig: Det er viktig at dokumenter som gjelder oppfølging av fosterhjemmet og dokumenter som gjelder barnet, ikke føres i samme mappe i barneverntjenesten. Fosterforeldre skal ha rett til innsyn i mappen om sitt fosterhjem og ha mulighet for kontradiksjon i forhold til forhold som står der. Når barnet blir gammelt nok til at det får innsyn i egen mappe, er det viktig at samtaler fosterforeldre har hatt med kontaktperson og veileder, ikke er tilgjengelig for barnet. Fosterforeldre kan i faser av plasseringer være i en krevende situasjon, og barnets innsyn i referat fra slike samtaler, som senere tas ut av sin sammenheng, kan risikere å ødelegge barnets forhold til sine fosterforeldre. De færreste fosterforeldre er klar over at det de sier til barneverntjenesten kan bli loggført og tilgjengelig å lese for barnet i saksmappen sin i ettertid. "Forskriften må ivareta dette med en egen bestemmelse.

§ 11 Informasjon til barnet og fosterhjemmet

Barnevernstjenesten skal gi barnet tilpasset informasjon om hva det vil si å bo i fosterhjem, og om bakgrunnen for at barnet bor i fosterhjem. Barnevernstjenesten skal avklare med fosterforeldrene hvordan barnet skal bli informert.

Barnevernstjenesten skal gi fosterforeldrene informasjon som er nødvendig for at fosterforeldrene skal kunne ivareta omsorgen for barnet.

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Barnevernstjenesten skal gi nødvendige opplysninger til barnehage, skole og andre instanser fosterforeldrene skal samarbeide med. Barnevernstjenesten skal orientere fosterforeldrene om opplysninger barnevernstjenesten har formidlet til barnehage, skole og andre instanser fosterforeldrene skal samarbeide med. Etter avtale med barnevernstjenesten kan fosterforeldrene formidle denne informasjonen.

Barnevernstjenesten skal avklare hvilke opplysninger om barnet som kan gis til fosterforeldrenes egne barn, familie og øvrig nettverk.

Innspill: andre ledd: er det lovreglene om taushetsplikt som er underliggende for avsnittet? Det bør i tilfelle henvises til disse. Jf § 15 som bør flyttes slik at § 11 og 15 står sammen, evt at det henvises til § 15.

Hva anses som «nødvendig» informasjon? Det bør gå frem at fosterforeldre skal få informasjon om helsekartlegging mm. Mange fosterforeldre opplever at de ikke har fått tilstrekkelig informasjon nødvendig til å forstå barnet på rett måte slik at de kan ivareta omsorgsoppgavet.

Tredje avsnitt siste setning: Vi spør hvem fosterforeldrene skal formidle denne informasjonen til? Setningen bør endres til å lyde slik: «Etter avtale med barnevernstjenesten kan fosterforeldre formidle denne informasjonen til disse instansene selv. «

§ 12 Flytting av barnet fra fosterhjemmet

Barnevernstjenesten skal informere fosterforeldrene så tidlig som mulig dersom de vurderer det aktuelt å flytte barnet ut av fosterhjemmet.

Barneverns- og helsenemnda kan gi fosterforeldrene adgang til å klage på vedtak om flytting etter barnevernsloven § 5-5, jf. barnevernsloven § 9-8 annet ledd. Sentrale momenter i nemndas vurdering er blant annet tilknytningen mellom barnet og fosterforeldrene, hvor lenge barnet har bodd i fosterhjemmet og årsak til flyttingen.

Innspill: § 12 fremstår som ufullstendig. Det er behov for å peke på relevante lovbestemmelser og gjengi innholdet slik at det fremstår som tydelig hva rettighetene innebærer, så rettighetstap unngås. Det er bra at det går frem at barnevernstjenesten så tidlig som mulig skal informere fosterforeldrene.

Innspill til teksten i § 12 :

Her bør teksten innledningsvis suppleres slik at man viser til vilkår for at barnevernstjenesten har adgang til å flytte et barn ut av et fosterhjem, jf. barnevernsloven 5-5. Videre må man i teksten få

Norsk Fosterhjemforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemforening.no

tydelig frem at fosterforeldre har en uttalerett før vedtak treffes, og i den anledning vise til barnevernsloven §9-8 som hjemler dette. Det bør gå frem av § 12 at fosterforeldrene skal gis rett til å få innsyn i dokumenter og annet som er grunnlaget for barneverntjenestens vurdering. Barnet har medvirkningsrett og uttalerett før et vedtak fattes, det bør gå frem.

Det må gå frem av bestemmelsen at der det treffes et flyttevedtak skal barneverntjenesten ha plikt til å informere fosterforeldre skriftlig om at de kan ha klagerett på vedtaket. Barneverntjenesten må ha en plikt til å forklare hvordan fosterforeldre skal gå frem for å klage over flyttevedtaket. Dette må gå frem av § 12. Dersom barnet har rett til familieliv i fosterfamilien må det være en ubetinget klageadgang for fosterforeldrene. Det må gå frem av teksten.

Generelt til temaet om flytting ut av fosterhjem:

Det er veldig viktig at fosterforeldre får en ubetinget klagerett på flyttevedtak. I dag er vedtak om flytting av et fosterbarn ikke gjenstand for noen automatisk overprøving av barnevernsnemnda, slik det er når et barn flyttes ut av foreldrehjemmet. Vedtak om å flytte et barn ut av fosterhjemmet beror kun på et administrativt vedtak fra barneverntjenesten. Slike vedtak som kan være inngripende, er ikke automatisk gjenstand for overprøving og kontroll, om det er til barnets beste at flytting skjer. Innhold i retten til å klage på flyttevedtak fremstår i dag som diffus, og mange fosterforeldre er ikke kjent med innholdet i denne.

Vi anser at fosterforeldre *skal* ha en automatisk klagerett for å ivareta barnets rettigheter til et stabilt fosterhjem. Å flytte inn i et fosterhjem er en inngripende avgjørelse så vel for barn som for fosterhjem. At ikke vedtak om å flytte ut av fosterhjemmet skal kunne overprøves er meget uheldig. Barneverntjenesten har i dag stor makt til å bestemme at barnet skal flytte. Dette innebærer i en del sammenhenger utrygghet for fosterforeldre, som opplever de må ligge «lavt i terrenget» for å ikke sette barnets plassering i fare.

Når det gjelder endringer i avtaler om forsterkning og rammebetingelser for utøving av oppdraget kan vi enkelte ganger se at barneverntjenesten ved uenighet stiller spørsmål til fosterforeldrene som om de må begynne å lete etter et annet fosterhjem. Det er viktig at kontraktmessige forhold og samarbeidsvansker ikke leder til flytting av fosterbarn, uten at det har vært klagerett på slike avgjørelser.

Vi anser at barn som har rett til familieliv i fosterhjemmet under enhver omstendighet har en rett på at barneverntjenestens flyttevedtak kommer opp til overprøving i barnevernsnemnda. Dagens regelverk hvor dette ikke automatisk prøves kan være i strid med EMK art 8 og barnet rett til vern om sitt familieliv i fosterhjemmet.

For det tilfellet at det blir flytting ut av fosterhjemmet, må det avklares om det skal være samvær mellom barn og fosterfamilien, og man må ivareta barnets rett til kontinuitet i relasjon med

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

fosterfamilien der det er til barnets beste. Fosterforeldre må informeres om at de på visse vilkår kan ha krav på at nemnda fastsettes samvær. Dette bør også komme frem av forskriften.

Kapittel 4 Fosterforeldres ansvar

Det er viktig med en tydeliggjøring av ansvar og at dette kommer frem i forskriften. Taushetsplikt reiser en rekke konkrete problemstillinger.

§ 13 Omsorg for barnet

Fosterforeldrene utøver omsorgen for barnet på vegne av barnevernstjenesten etter vedtak fra barnevernstjenesten eller barneverns- og helsenemnda, eller på vegne av foreldrene etter vedtak fra barnevernstjenesten om frivillig opphold i fosterhjem. Omsorgen skal være forsvarlig og utøves innenfor de rammene barnevernstjenesten fastsetter, jf. barnevernsloven § 5-4, og i samarbeid med foreldrene dersom oppholdet er frivillig.

Ved tvil om hvem som skal ta en avgjørelse som gjelder barnet, skal spørsmålet tas opp med barnevernstjenesten.

Fosterforeldrene skal legge til rette for at barnet får medvirke i alle forhold som vedrører barnet i fosterhjemmet i henhold til barnevernsloven § 1-4. Fosterforeldrene skal høre hva barnet har å si, og legge vekt på barnets synspunkter i samsvar med dets alder og modenhet. Barnet skal få tilstrekkelig og tilpasset informasjon og har rett til fritt å gi uttrykk for sine meninger. Barnet skal selv kunne bestemme i personlige spørsmål så langt det er mulig, jf. barnevernsloven § 9-2.

Innspill: vi spør om det er noen endring i avgjørelsesmyndighet etter barnevernsloven 5-4? Her står det noe om hva barneverntjenestens omsorgsansvar er og avgjørelsesmyndighet etter andre lover, og det går frem at foreldrenes foreldreansvar er begrenset til enkelte spørsmål mht personlige forhold. Hva med det økonomiske ansvaret, er det noen regelendring her?

Hittil har det vært slik at det er store vansker med ivaretagelse av barnets rettigheter når det bor i fosterhjem, da det har vært mange rettigheter som fortsatt ligger til foreldrene, for eksempel å opprette bankkonto for barnet mm, da man har vært avhengig av bistand fra barnets foreldre. Fosterforeldre har her ikke myndighet til å ivareta omsorgen for barnet.

Det har skjedd endring i ny finansavtalelov – men hva er resultatet? [Svar-på-henvendelser-fra-Norsk-Fosterhjemsforening-om-opprettelse-av-vergemå.docx.pdf](#) Vi spør om den forskriftshjemmel det vises til i lenken for å opprette konto for barn under barnevernets omsorg nå foreligger, slik at barnevernet kan opprette slik konto?

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Det hadde vært ønskelig at det ble tatt tak i og regulert i forskrift løsning på de ulike situasjonene som lager vansker for barna slik at barn i fosterhjem får samme rettigheter som barn som bor hos sine foreldre til bankkonto ,vipps, mm. Det er viktig at barn i fosterhjem ikke diskrimineres som følge av at de bor i fosterhjem og ikke med egne foreldre.

§ 14 Informasjon til barnevernstjenesten og tilgang til fosterhjemmet

Dersom det inntreffer forhold ved barnet i fosterhjemmet eller i fosterhjemmet for øvrig som barnevernstjenesten bør kjenne til, skal fosterforeldrene så snart som mulig informere barnevernstjenesten. Det samme gjelder forhold knyttet til barnets familie og nettverk.

Fosterforeldrene kan for kortere perioder la barnet være hos personer de har tillit til, og barnet kan delta på kortere turer og lignende med slike personer. Feriereiser, barnepass eller lignende utover dette må avklares med barnevernstjenesten. Fosterforeldrene skal informere barnevernstjenesten i god tid dersom de skal flytte til nytt bosted.

Fosterforeldrene skal så tidlig som mulig informere barnevernstjenesten ved samlivsbrudd, og samarbeide med barnevernstjenesten for å ivareta barnet. Barnevernstjenesten må samtidig vurdere kontakten barnet skal ha med fosterforeldrene og eventuelt inngå avtale med fosterforeldrene om dette.

Fosterforeldrene skal gi barnevernstjenesten og barnets tilsynsperson adgang til hjemmet og til de opplysninger som er nødvendige for å kunne følge opp barnet og fosterfamilien, og føre tilsyn med barnet.

Innspill: tredje ledd annen setning: ved samlivsbrudd så kan det synes som om barnet ikke lenger skal bo med en av fosterforeldrene. Det er jo ikke tilfellet. Det er viktig at teksten endres. Når fosterforeldre skilles må det gå frem som forutsetning at det skal inngås ny fosterhjemsavtale med den fosterforelder barnet skal bo hos, evt ha delt omsorg med begge fosterforeldre, evt at den andre er besøkshjem, slik at kontinuitet i relasjonene opprettholdes. Dette er av stor betydning for fosterbarn og fosterhjem hvor det ofte er et etablert og verneverdig familieliv som skal fortsette – uansett om fosterforeldre skiller seg eller ikke. Et fosterbarn bør i denne relasjon ha like rettigheter som fosterforeldrenes egenfødte barn ved et samlivsbrudd mellom fosterforeldrene. Vi er kjent med praksis der spesielt fosterfedre mister kontakt med sitt fosterbarn. Fosterfar kan komme og hente egenfødte barn til samvær etter et samlivsbrudd, men ikke fosterbarnet, da det ikke fra barnevernets side er sørget for avtale som ivaretar rett for barn og fosterforelder til kontakt med hverandre. Her må man ivareta retten til familieliv med hverandre.

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

§ 15 Taushetsplikt

Fosterforeldre har taushetsplikt om de forhold de får kjennskap til om barnet og barnets familie, jf. barnevernsloven § 13-1 første og annet ledd. Taushetsplikten gjelder også etter at barnet har flyttet fra fosterhjemmet.

Fosterforeldre kan gi opplysninger til barnehage, skole, andre offentlige instanser og helsepersonell når det er nødvendig for at fosterforeldrene skal kunne utøve omsorgen for barnet i det daglige.

Barnevernstjenesten må avklare hvilke opplysninger om barnet som uten hinder av taushetsplikten kan gis til fosterforeldrenes familie og øvrig nettverk. Ved frivillige opphold må det i tillegg avklares med barnets foreldre hvilke opplysninger som kan gis.

Innspill: § 11 og § 15 har en innholdsmessig sammenheng. De bør flyttes slik at de kommer rett etter hverandre i forskriften, evt at § 11 viser til § 15.

Kapittel 5 Tilsyn

§ 16 Tilsyn med barn i fosterhjem

Fosterhjems kommunen skal føre tilsyn med at barnet får forsvarlig omsorg, og at forutsetningene i vedtaket følges opp. Dette omfatter også tilsyn med at barnets etniske, kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn ivaretas på en hensiktsmessig måte, herunder samiske barns særskilte rettigheter.

Fosterhjems kommunen skal føre tilsyn med barn i fosterhjem fra barnet flytter inn i fosterhjemmet, og frem til barnet fyller 18 år. Det skal gå klart frem av fosterhjems kommunens delegasjonsreglement hvilken instans i kommunen som skal føre tilsynet.

Fosterhjems kommunen og omsorgskommunen kan skriftlig avtale at omsorgskommunen skal føre tilsyn.

Omsorgskommunen skal ved godkjenning av fosterhjemmet, orientere både barnet og fosterforeldrene om fosterhjems kommunens ansvar for tilsynet og hvem som skal føre tilsyn. Barnet skal informeres om at det når som helst kan ta opp problemer i fosterhjemmet eller i forholdet til barnevernstjenesten. Barnets foreldre må også få slik informasjon. Dersom det ikke er hensyn som taler mot det, bør foreldrene få informasjon om hvem som skal føre tilsyn.

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Innspill:

Foreningens overordnede syn er at tilsyn bør legges til statsforvalter. At kommunen selv der det er fosterhjemskommune og omsorgskommune skal føre tilsyn med hvordan det utfører omsorgsopdraget er ofte lite effektivt, og kan glippe. Selv om det er tillagt kommunen og ikke barneverntjenesten å utføre tilsynet, så er det iht det vi kjenner til, i praksis barneverntjenesten som får med disse oppgavene å gjøre.

§ 17 Tilsynsperson

Fosterhjems kommunen skal gi tilsynsoppgaver til personer som er egnet til å utføre oppgaven. Det skal legges vekt på om tilsynspersonen kan ivareta oppgaven over tid. Tilsynspersonen skal ha en tilstrekkelig uavhengig funksjon overfor barnevernstjenesten og fosterforeldrene. Der hensynet til barnet ikke taler mot det, skal det tilstrebes at tilsynspersonen har samme kulturelle eller språklige tilhørighet som barnet, eller har kompetanse i barnets kulturelle eller språklige bakgrunn.

Fosterhjems kommunen skal gi tilsynspersonen nødvendig opplæring og veiledning. Opplæringen skal blant annet omfatte rammene for barnevernstjenestens ansvar for barnet, tilsynsfunksjonen, samtaler med barn, kunnskap om omsorgssvikt, rapportskrivning og barnets rettigheter.

Innspill: hva ligger det i kravet om at man er «egnet»? Skal man ha en faglig bakgrunn?

Det er viktig at opplæringen inkluderer særskilt kompetanse på det å skape trygghet og kompetanse på å samtale med barn slik at barnet kan uttrykke seg fritt. Det å snakke med barn krever viktig kompetanse i nettopp dette.

§ 18 Utføring av tilsyn

Tilsynspersonen skal føre tilsyn med barnets situasjon i fosterhjemmet, jf. § 16, og skal ha tilgang til fosterhjemmet så ofte som nødvendig.

Tilsynspersonen skal ta kontakt med barnet. Barn som er i stand til å danne seg egne meninger skal fritt kunne gi uttrykk for sitt syn på forholdene i fosterhjemmet. Tilsynspersonen skal legge til rette for samtale med barnet uten at fosterforeldrene er til stede. Barnet skal gis informasjon om videre oppfølging og om hvordan opplysninger fra barnet kan bli benyttet.

Tilsynspersonen skal føre tilsyn med barnet så ofte som nødvendig, og minimum 4 ganger i året. Er forholdene i fosterhjemmet gode, og barnet samtykker, kan fosterhjems kommunen vedta å redusere tilsynet til minimum to ganger i året for barn som er fylt 15 år og som har bodd i fosterhjemmet i mer enn to år. Barnevernstjenesten i omsorgskommunen skal samtykke til reduisering av antall tilsyn.

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Innspill: Det er viktig at det står at tilsynsperson skal ha kontakt med barnet. Det er viktig at tilsynspersonen har kompetanse i å få i stand at barnet fritt kan gi uttrykk for sin mening. Det bør komme inn understreking av det å bygge trygghet.

Har barnet rett til å nekte å snakke med tilsynspersonen? Barnet har vel en rett til å medvirke i hvordan tilsynet skal gjennomføres, og det bør komme frem.

Vi anser at fosterforeldre også bør høres før det besluttes å begrense antall tilsyn.

§ 19 Rapportering

Tilsynspersonen skal utarbeide rapport etter hvert tilsyn. Rapporten skal gi en vurdering av barnets situasjon i fosterhjemmet, og skal omtale

- a) forhold vurderingene av barnets situasjon bygger på*
- b) hvordan barnet er gitt mulighet til å uttrykke sine synspunkter, om det har vært samtaler med barnet og innholdet i disse*
- c) om det bør innhentes ytterligere informasjon fra miljøer som barnet er i*

Rapporten sendes umiddelbart til fosterhjems kommunen som kontrollerer at rapporten gir tilstrekkelig informasjon til at formålet med tilsynet må anses ivarettatt. Har rapporten mangler, skal tilsynspersonen skrive tilleggsrapport, og om nødvendig foreta supplerende vurderinger. Fosterhjems kommunen videresender godkjent rapport til barnevernstjenesten i omsorgskommunen, og kopi til barnevernstjenesten i fosterhjems kommunen. Når rapporten viser alvorlige mangler i barnets omsorgssituasjon, skal fosterhjems kommunen sende kopi av rapporten til statsforvalter.

Barnevernstjenesten i omsorgskommunen skal følge opp rapporten, og umiddelbart følge opp forhold som gir grunn til bekymring. Fosterhjems kommunen skal ved etterfølgende tilsyn kontrollere at forholdene er fulgt opp.

Innspill: Vi savner at det står noe om barnets medvirkning i hva som skal stå i rapporten. Skal barnet ha rett til å mene noe om rapporten og rett til innsyn i den? Det er viktig at tilsynsperson snakker med barnet om hva som kan formidles videre. Her bør det henvises til barnevernloven §1-4 og § 1-5?

Har fosterforeldre en rett til innsyn i rapporten dersom den omtaler dem? Det kan jo være vurderinger og betraktninger som ikke direkte går på hva barnet har sagt om fosterforeldrene. Etter forvaltningsloven § 17 har vel både fosterbarn og fosterforeldrerett til innsyn, men dette bør vel også gå frem av forskriften?

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemmsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemmsforening.no

II. Forskrift om Bufetat sin saksbehandling ved tilbud om barnevernstiltak til kommunen

Det er et stort behov for at Bufetat har bistandsplikt overfor kommunene for derved å sikre at barn får de tiltak de trenger. Vi vet at det rundt i landet er høyst forskjellig kvalitet på tjenestene barn har behov for og som barneverntjenesten skal ivareta.

Det er viktig at man får avklart i hvilken grad Bufetat tilbyr kommunene tiltak som de opplever dekker barnets behov og kommunens behov. Det må skje en form for rapportering som ivaretar at det reelle behovet synliggjøres og i hvilken grad det imøtekommes.

Bufetat bør ha bistandsplikt når det gjelder å tilby spesialiserte fosterhjem til kommunene. Barn med store omsorgsbehov må ha krav på spesialiserte tiltak.

Vi opplever at spesialiserte tiltak bygges ned, samtidig som Bufetat kan la være å etterkomme etterspørsel fra kommunene om tiltak under henvisning til at de ikke har tiltak tilgjengelig.

Ettersom dette er en forskrift om Bufetat sin saksbehandling bør det være regler som i større grad angir krav til saksbehandlingen, og hvilke momenter i skjønnet det er adgang til å vektlegge. Skal det være økonomiske hensyn eller barnets beste som er førende der Bufetat ikke har bistandsplikt? Hvem overprøver avgjørelsene? Det må være krav til dokumentasjon av det skjønnet som er utvist i den enkelte sak.

Det er viktig å lage systemer som synliggjør tilfeller der kommuner ikke får de tiltak de trenger fra Bufetat, tilpasset det enkelte barns behov, slik at det får betydning for dimensjonering av Bufetat sitt tiltaksapparat.

Mht medvirkning: forskriften har egen paragraf om barnets rett til å medvirke, som anses hensiktsmessig. Det er først og fremst barneverntjenesten som skal ivareta barnets medvirkning.

Vi savner en rettighet for barnets foreldre til medvirkning. Dette er særskilt aktuelt når det gjelder barn med adferdsvansker, men også ellers. Det bør klargjøres i saken om foreldrene er trukket inn og hva de ønsker, og om barnet er tilstrekkelig utredet.

Mht rammer for Bufetat økonomiske ansvar i del IV: Det går frem at Bufetat betalingsansvar ikke skal omfatte utgifter til forsterkningstiltak eller tilrettelegging dersom det er grunnlagt i behov som skal ivaretas av andre tjenester, herunder barnets funksjonsnedsettelse eller sykdom.

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Vi stiller spørsmål ved denne regelen, som vi ikke anser ivaretar hensyn til barnets beste. Regelen har tidligere fulgt av betalingsrundskrivnet. Regelen kan medføre at tiltak som barn og omsorgsbasis trenger ikke settes inn eller forsinkes da man er uenig om hvem som skal ta regningen. Sondring av hva som er årsak til barnets behov for tiltak skal altså være førende for fordeling av utgifter mellom stat og kommune. I en del tilfelle vil det være vanskelig å fastslå. Det er et eget tvisteløsningsorgan som har til oppgave å løse slike betalingstvister mellom ulike offentlige nivå. Vi anser regelen til å skape unødig byråkrati, og med risiko for at barn ikke får de forsterkningstiltak de trenger grunnet disse begrensende rammene for Bufetat økonomiske ansvar. Det må være barnets behov for forsterkningstiltak som er sentralt, uavhengig av om det er en medfødt funksjonsnedsettelse eller om behovet er forårsaket av omsorgssvikt: Dette må bekostes av det forvaltningsnivå som har ansvaret.

Det er grunn til å merke seg at det på dette området mht fordeling av økonomisk ansvar mellom ulike offentlige instanser er opprettet et eget tvisteløsningsorgan, mens man på fosterhjemfeltet, der det er konflikter mellom fosterforeldre og barneverntjenesten som kan sette barnets plassering i fare – ikke er noen tvisteløsningsorgan eller hjelp ved konflikter. Hittil har departementet ikke gått inn for å opprette et tvisteløsningsorgan som Fosterhjemsutvalget anbefalte, vi håper på en endring.

Vi støtter høringsinnspill fra KS og Unio når det gjelder forskrift om Bufetat saksbehandling ved tilbud om barneverns tiltak til kommunen.

Tone Granaas
Generalsekretær

Marianne Oftedal
Fagansvarlig

Norsk Fosterhjemsforening

Tollbugata 8, 0152 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no